

SF/MN
1978-08-02

Beskrivning till förslag till
ändrad och utvidgad stadsplan för del av stadsdelen
Staden Mellan Broarna
i Stockholm,
P1 7800

1.1	INLEDNING	Sid	1
1.2	Planarbetets initierande	"	1
1.3	Stadsbyggnadshistorisk bakgrund	"	2
1.4	Befolkning	"	5
1.5	Fastighetsägare	"	5
1.6	Topografi och grundförhållanden	"	6
2	PLANFÖRSLAGET	"	6
2.1	Områdets omfattning	"	6
2.2	Stadsplaneförslagets innehåll	"	8
1	Reservat för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse	"	8
2	Markanvändning	"	11
3	Gator och parker	"	15
4	Biluppställning	"	17
5	Byggnadsvolymer	"	17
2.3	Planhandlingar	"	18
2.4	Stadsplaneförslagets tillämpning	"	18
2.5	Gällande stadsplan	"	19

1.1 Inledning

"Birge jerl then wise man han loot Stockholms stad att byggia".

Så berättar Erikskrönikan som ger Birger Jarl äran av att ha grundat Stockholm. Namnet Stockholm nämns första gången 1252. Gamla Stan har alltså anor 800 år bakåt i tiden. Allt sedan dess finns ett starkt samband mellan landets utveckling och Stockholms utbyggnad med Gamla Stan som tyngdpunkt.

Genom områdets mycket speciella topografi har Gamla Stan ännu idag behållit de karaktäristiska medeltida dragen. Omvärldens krav på förändringar har inte förmått slå sönder den strängt avgränsade stadskärnan där husgyttret och de smala kyrkspirorna dominerar. Även om århundradena satt sina spår går det att känna igen sig även på den första avbildningen av Stockholm på Vadersolstavlan från 1535. Stora delar av de medeltida borgarhusen finns kvar i bebyggelsen.

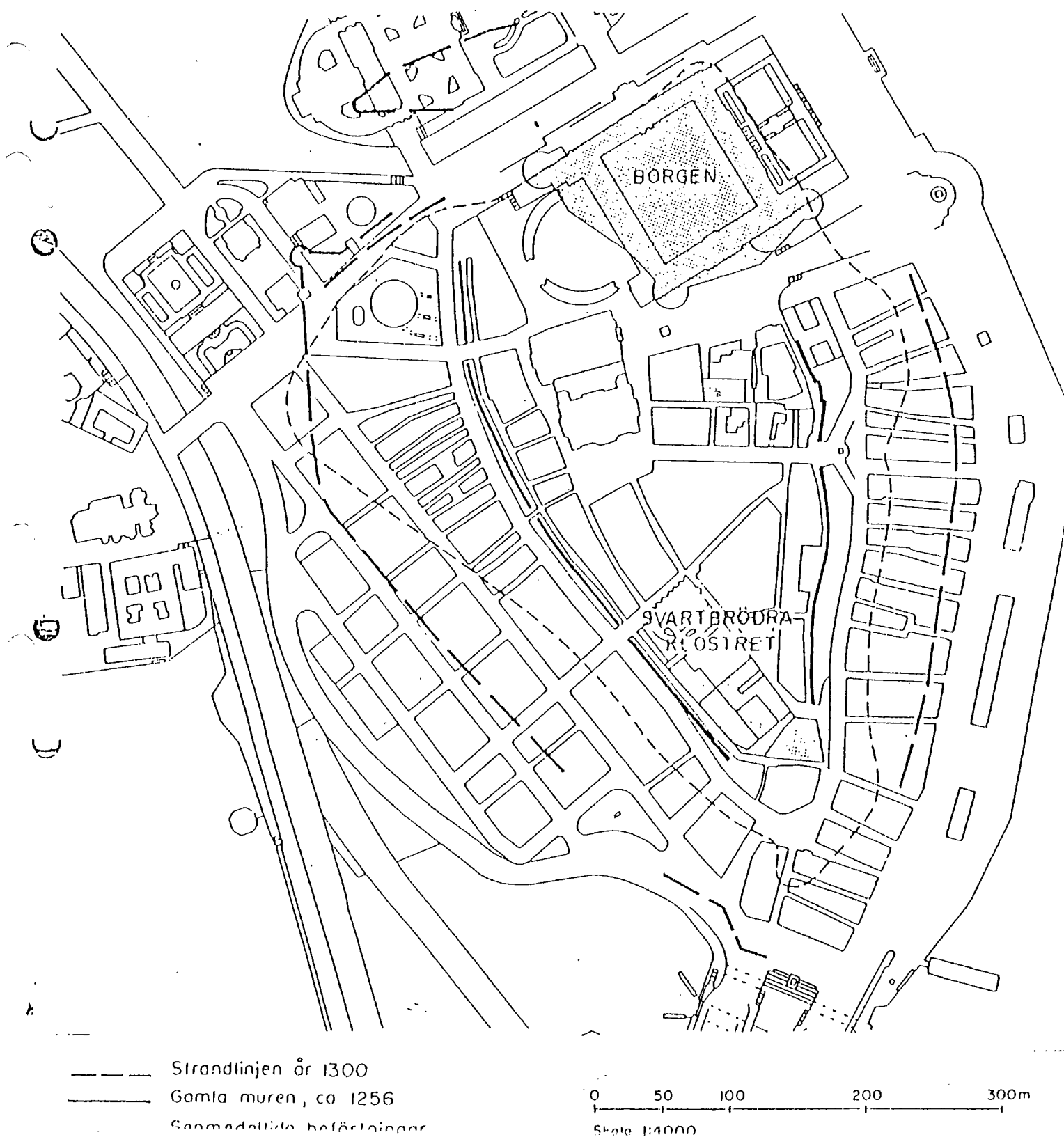
Tillkomst- och utvecklingshistorien har i Gamla Stan format landets mest betydande byggnadsminne. Det intressanta är att det inte bara är ett historiskt minnesmärke utan en levande del av landets huvudstad. Det framstår som självklart att stadsdelen skall vårdas och förbli en central och levande del av Stockholm.

1.2 Planarbetets initierande

På begäran av expertutskottet för Gamla Stan beslöt fastighetsnämnden den 16 december 1976 att hemställa hos byggnadsnämnden om uppgörande av planförslag samt riktlinjer för upprustning, modernisering och restaurering för Gamla Stan. Med anledning därav har stadsbyggnadskontoret upprättat förslag till ändrad och utvidgad stadsplan för del av stadsdelen Staden Mellan Broarna, Pl 7800. Stadplaneförslaget med tillhörande råd och riktlinjer för ombyggnad och upprustning avses utgöra underlag för den kontinuerliga vården av stadsdelens bebyggelse.

1.3 Stadsbyggnadshistorisk bakgrund

Platsen för Stockholm valdes så att man behärskade Mälaren och dess infart. På stadsholmens högplatå lades borgen, kyrkan och torget, i sluttningen mot stränderna stadsmuren. De stora oregelbundna kvarteren på holmens mitt härstammar från

stadens första tid. Längs stränderna anlades Västerlånggatan och Österlånggatan utanför murarna.

Då området inom muren inte längre räckte till byggde man längs dess utsida. Holmen växte genom utfyllnader och landhöjning. Längs stigarna mot bryggorna uppfördes ny bebyggelse. Mönstret av mycket smala kvarter och smala gränder mot stränderna återstår än idag. Den utvidgade stadsholmen omgavs av nya stadsmurar under 1400-talet och 1500-talets första hälft.

Genom den centralisering av rikets förvaltning som inledde stormaktstiden kom huvudstaden att växa. Ambitionen att ge staden ett värdigt utseende ökade. Då en stor eldsvåda 1625 förstörde sydvästra delen av bebyggelsen genomdrevs för återuppbyggnaden en rutnätsplan som lades över det medeltida gatunätet. Stora Nygatan, Lilla Nygatan och Munkbrogatan bildades på detta sätt. Storkyrkobrinken vidgades och Riddarhustorget anlades. Under denna tid anlades även Skeppsbron. Grundläggningen av husen skedde på träpålar och rustbädd på utfylld mark.

Under stormaktstiden byggdes Stockholm ut över stora delar av malmarna. Stadskärnans förtätning fortsatte. Många av husen byggdes på en eller annan våning. Gårdshusen växte och gårdarna blev allt trängre.

Under 1600-talet och 1700-talet uppfördes en del nya byggnader på gamla tomter. Ombyggnaden av Kungliga Slottet och Slottsbacken innebar förändring av ett helt stadsparti. Under denna epok tillkom bl a Riksbanken, Börshuset och Norrbro.

Stadsholmens roll som stadens centrum innebar att vissa byggnader fick annan och modernare dräkt. Olika tider har satt spår i exteriörerna, inte minst 1700- och 1800-talet. Under den gustavianska tiden tillkom ombyggnader, fasadrenoveringar och framför allt skulpturala arrangemang. Under 1800-talets första del var byggnadsverksamheten låg i Stockholm överhuvudtaget och i synnerhet i Gamla Stan.

Under 1870-talet började Stockholm växa snabbare. Gamla Stan kunde inte rymma stadens centrum längre. Redan tidigare hade tendenser funnits till en cityvandring till Norrmalm, men ända fram till 1800-talets slut uppfördes flera privata och statliga administrationsbyggnader i Gamla Stan. Här tillkom det nya industrisamhällets första affärsbanker, tidningshus och andra administrationsbyggnader. Nya fasadutformningar från senare 1800-talet är ganska vanliga. Därefter följde emellertid en omfattande utflyttning. En förslumning av stadsdelen inträdde också. Flera förslag framlades om fullständig förnyelse av Staden Mellan Broarna. De genomfördes emellertid ej. Förslumningen fortsatte. På 1890-talet vaknade intresset för Gamla Stan som historiskt minnesmärke, men någon allmän upprustning skedde inte.

De första upprustningsåtgärderna i stor skala genomfördes 1935-1939 i kvarteret Cepheus. Byggnader som kringgärdade små gårdar revs och en stor gemensam planterad gård anlades. Gatuhusen rustades upp, försågs med moderna sanitära utrymmen men med bibehållande av äldre inredning i övrigt.

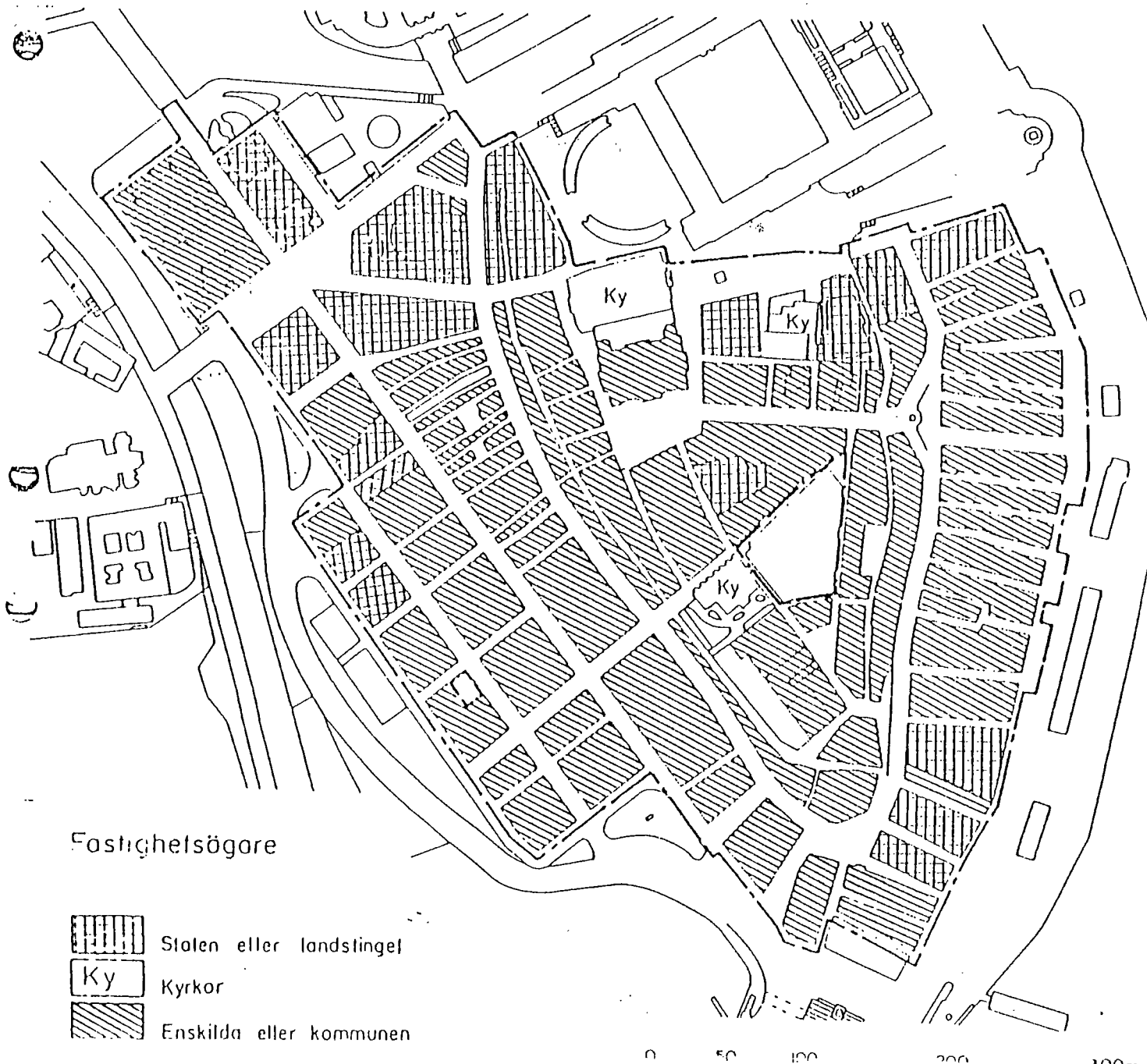
Med kriget avstannade upprustningen i Gamla Stan och kom trots gemensamt ekonomiskt stöd från stat och kommun inte igång fränsett inom enstaka fastigheter. Byggnadsnämnden tillsatte därför år 1960 en kommitté för att utreda frågan om Gamla Stans sanering - 1960 års kommitté för Gamla Stan. I de två betänkanden som avgavs 1963 och 1967 förordade kommittén att gator och bebyggelse skulle bevaras och att byggnaderna skulle upprustas och moderniseras. Kommittén förutsatte att stat och kommun gemensamt skulle stå för det ekonomiska stöd som erfordrades. Stadsfullmäktige antog 1963 och 1967 de av kommittén förordade riktlinjerna för Gamla Stans sanering och beslöt att ett expertutskott skulle tillsättas för att organisera och samordna upprustningsarbetena. Beslut om statligt ekonomiskt stöd fattades 1974.

1.4--Befolkning

Den tätbefolkade förslummade stadsdelen Staden Mellan Broarna hade år 1910 ca 10 000 invånare medan invånarantalet vid utgången av år 1975 hade sjunkit till ca 2 700 personer, d v s ca 1% av innerstadens befolkning.

1.5--Fastighetsägare

Inom området finns många olika kategorier fastighetsägare. Staten äger en mängd fastigheter med en tydlig koncentration till stadsdelens norra del. I övrigt finns där fastigheter ägda av Stockholms kommun eller av kommunen genom AB Stads-

holmen, av kyrkliga institutioner, stiftelser, juridiska personer och enskilda personer antingen ensamma eller tillsammans med andra. Det finns också ett mindre antal bostadsrättsföreningar. De dominerande ägarkategorierna är juridiska och enskilda personer med en övervikt för de förra utefter Skeppsbron och väster om Stora Nygatan medan enskilt ägda fastigheter är koncentrerade till stadsdelens inre delar.

1.6 Topografi och grundförhållanden

Stadsholmen ingår i en nordsyölig grusås. Bebyggelsen på östra och västra delarna av området ligger på utfylld mark (se sid 2) och grundvattnets nivå har ändrat sig med landhöjningen. Byggnaderna på den utfyllda marken är vanligen grundlagda på träpålar eller rustbäddar som genom landhöjning och grundvattensänkning kommer i kontakt med luften och förmultnar och genom förskjutning i fyllnadslagren utsätts för knäckning.

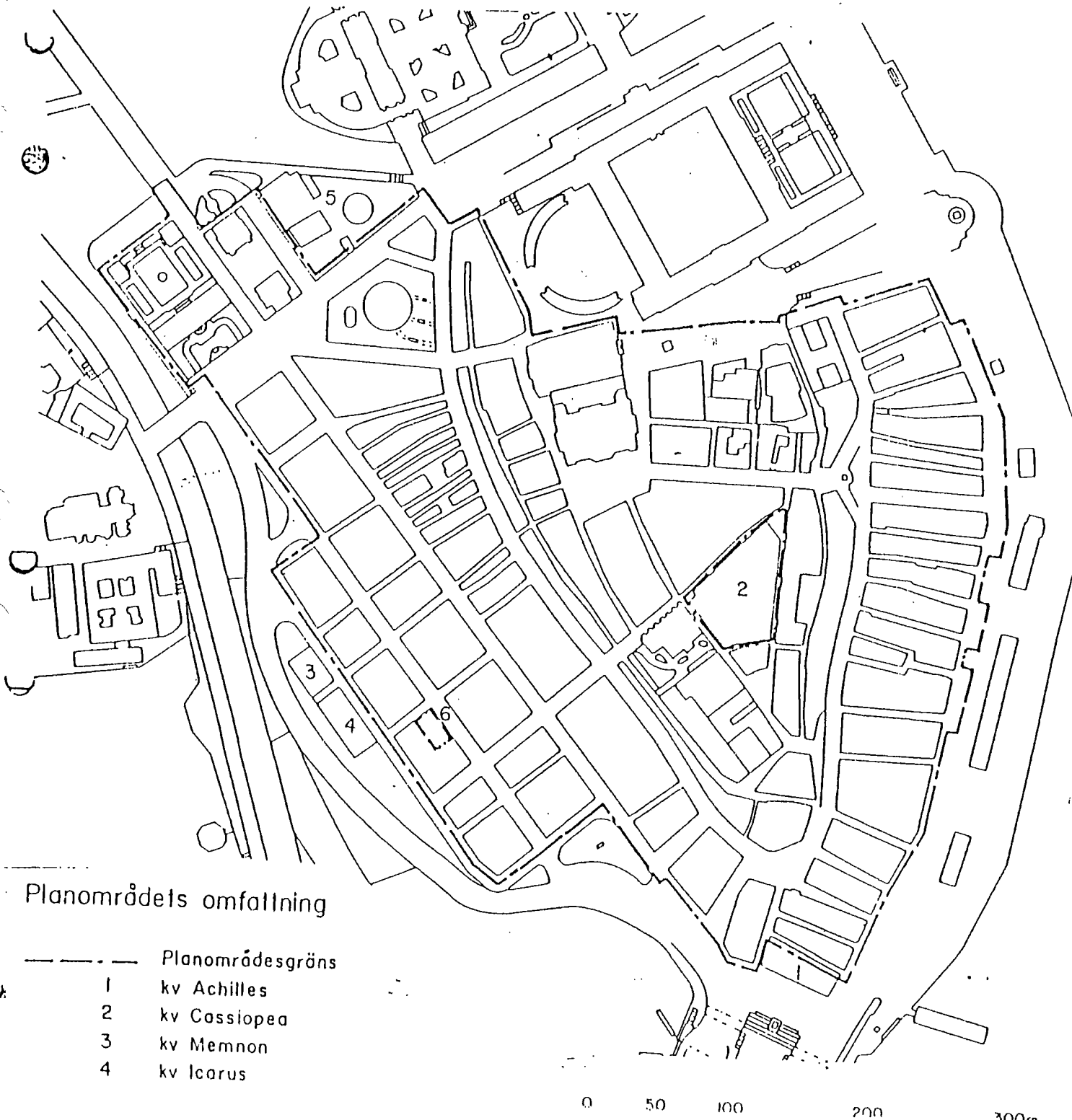
2 PLANFÖRSLAG

2.1 Områdets omfattning

Förslag till ändrad och utvidgad stadsplan för del av stadsdelen Staden Mellan Broarna, Pl 7800, omfattar följande kvarter och delar av kvarter:

Aeolus, Aesculapius, Aglaurus, Ajax, Alcmene, Amphitryon, Andromeda, Apollo, Argus, Atlas, Atomena, Aurora, Bacchus, Bootes, Cadmus, Callisto, Castor, Cephalus, Cepheus, Cerberus, Ceres, Charon, Cupido, Cybele, Cygnus, Daedalus, Deucalion, Diana, Echo, Erisichton, Europa, Europa Mindre, Eurydice, Galatea, Ganymedes, Glaucus, Hercules, Hippomenes, Iason, Iphigenia, Iris, Juno, Latona, Luna, Marsyas, Medusa, Mercurius, Midas (utom fastigheten 6), Milon, Morpheus, Narcissus, Nemesis, Neptunus Större (utom del av fastigheten 13), Orpheus, Palamedes, Pan, Pandora, Parcas, Pegasus, Penelope, Perseus, Phaeton, Phaebus, Pluto, Pollux, Pomona Mindre, Pomona Större, Proserpina, f d Pygmalion, Pyramus, Pyreneus, Python, Rådstugan, Thisbe, Tritonia, Trivia, Typhon, Ulysses och Venus.

Förslaget omfattar inte kvarteren Achilles och Cassiopea då de redan har modern stadsplan. Kvarteren Memnon och Icarus ingår i stadsplan Pl 4500 I och II som i övrigt omfattar trafikleder. Gällande plan för dessa kvarter är så utformad att anledning saknas att ta med dem. Kvarteret Mars och Vulcanus ingår i stadsplaneförslaget för Helgeandsholmen mm, Pl 7878. Detta kvarter har därför inte heller tagits med i förslaget. Det samma gäller Helgeandsholmen. Fastigheten Midas 6 som nu nybebyggts ingår inte i planen. Kungliga Slottet har inte heller tagits med.

2.2 Stadsplaneförslagets innehåll

1 Reservat för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Hela planområdet har utlagts som reservat för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Reservatet kommer att omfatta byggnader från många århundraden däribland även till synes ordinära byggnader. Dels kan även sådana gömma mycket av intresse som inte är känt idag och som inte kan komma fram förrän saneringsåtgärder vidtas, dels kan även byggnader, som var för sig inte är att betrakta som kulturhistoriskt värdefulla, spela med som viktiga element i den långsamt framvuxna stadsbilden. Lika väsentligt som byggnaderna är gatunätet, som i Gamla Stan är i stort sett detsamma som på medeltiden, utom i några partier där det ersatts med gatumönster från 1600-talet.

Reservatet innebär att befintliga byggnadsvolymer i princip skall behållas samt att bebyggelsen får - och bör - rustas upp och fortlöpande hållas i gott skick. Reservatbestämmelsen utgör alltså inget hinder för ombyggnad och underhållsarbeten, även om dessa i byggnadsstadgans mening är så omfattande att de är att jämföra med nybyggnad. Åtgärder som minskar den enskilda byggnadens kulturhistoriska värde får dock inte vidtagas.

Byggnader inom det som kulturresevat betecknade området kan delas in i tre kategorier inom vilka byggnadslovsgivningen behandlas på olika sätt. En kategori utgörs av statlig byggnad med stort kulturhistoriskt värde som kan registreras som byggnadsminnesmärke i enlighet med kungörelsen av 1920 om det offentliga byggnadsväsendet. Beslut fattas av regeringen. Vid byggnadsåtgärder görs anmälan till byggnadsnämnden. En annan kategori utgörs av byggnad som ägs av enskilda eller Stockholms kommun och kan göras till byggnadsminne i enlighet med 1960 års byggnadsminneslag. Länsstyrelsen beslutar. Kyrkobyggnader tillhörande svenska kyrkan utgör en tredje kategori som är skyddad genom den kontroll som utövas av riksantikvarieämbetet. Övriga av kyrkosamfund ägda byggnader är jämställda med byggnader i enskild ägo.

I 38 § i byggnadsstadgan, första stycket, ställs allmänna krav på miljömässig anpassning av all bebyggelse. I andra stycket skärps kraven för byggnader med kulturhistoriskt värde: "Byggnad av större värde ur historisk, kulturhistorisk

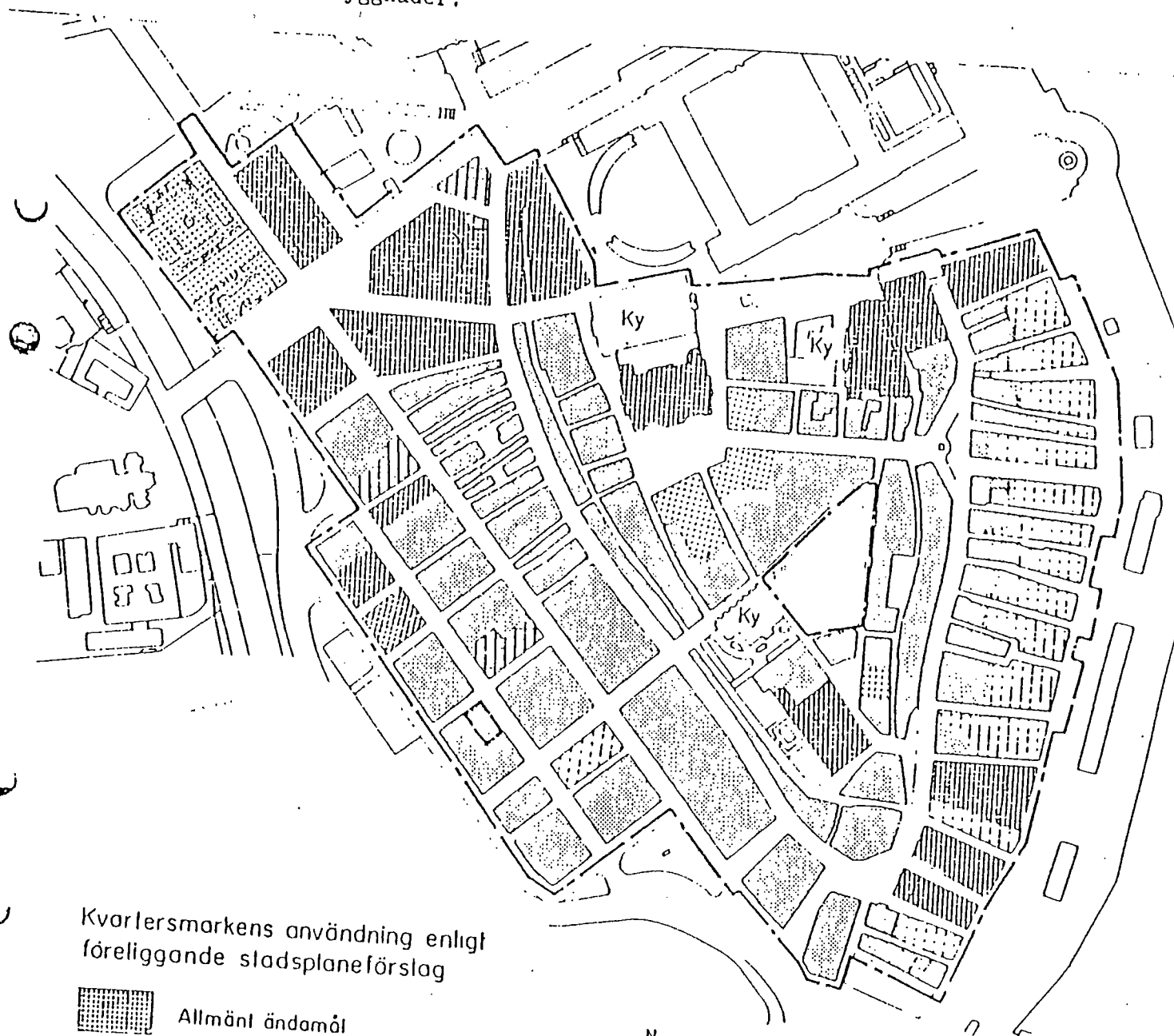
Markanvändning enligt Zonplan 70

- Bostadsområde
- Arbetsområde
- Institutionsområde

0 50 100 200 300
Skala 1:4000

eller konstnärlig synpunkt må icke förvanskas vare sig genom arbeten å själva byggnaden eller genom bebyggelse i grannskapet."

Genom att planområdet betecknas som reservat för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse fastslås det kulturhistoriska värdet av dess byggnader.

Kvartermarkens användning enligt föreliggande stadsplaneförslag

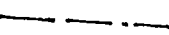
 Allmän ändamål

 Bostäder

 Ky Kyrkor

 Samlingslokaler o. dyl.

 Kontor mm

 Planområdesgräns

0 50 100 200 300m
Skala 1:4000

Om en byggnad inom planområdet skadas väsentligt av våda, till exempel genom eld, genom förändringar i undergrunden- jordlagren- som skäligen inte kunnat förutses eller liknande får man emellertid uppföra en ny byggnad. Skador orsakade av den pågående försämringen av grundförhållandena liksom skador orsakade av bristande underhåll kan inte åberopas för nybyggnad.

2 Markanvändning

Stadsplaneförslaget anger även kvartersmarkens användning. Byggnadsvården utgör planens huvudändamål. Markanvändningsbestämmelserna gäller endast i den omfattning byggnadsnämnden finner dem förenliga med bevarandet.

Den föreslagna markanvändningen följer intentionerna i den av kommunfullmäktige den 20 november 1972 antagna zonplanen för Stockholms innerstad (se sid 9). Zonplanen bygger i sin tur på material som utarbetats av 1960 års kommitté för Gamla Stan. Zonplanen reserverar huvuddelen av kvartersmarken i Gamla Stan för bostäder. Detta gäller ofta fastigheter där bostadshus uppförts, oberoende av ägarkategori eller om husen senare kontoriserats. När zonplanen reserverade bebyggelse i Gamla Stan som arbetsområde var denna verksamhet inte bara etablerad utan byggnaderna var oftast uppförda speciellt för detta ändamål och hade givits en härför avpassad konstruktion, t ex de gamla magasinsbyggnaderna i kvarteren mellan Österlånggatan och Skeppsbron. Ombyggnad till bostadsändamål av ett sådant hus skulle äventyra kulturhistoriska värden.

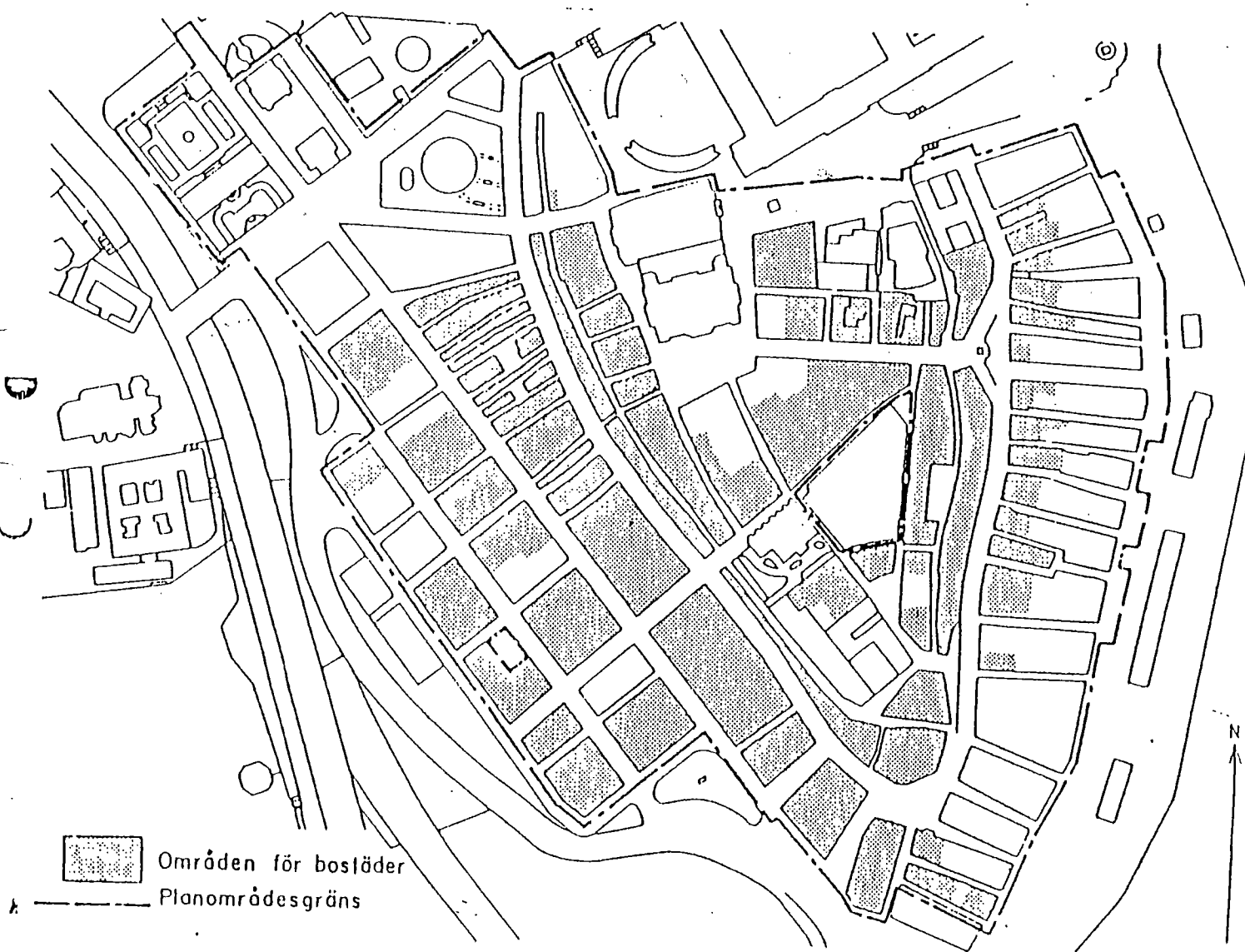
Byggnader med gamla praktbostäder där rummens dimensioner är olämpliga för moderna bostäder reserverades i zonplanen i regel för arbetsområde. Enda möjligheten att hålla en del ståtliga och högklassiga gamla inredningar i gott skick är nämligen att företag och institutioner får hand om dem. Detta gäller flera hus vid Skeppsbron.

Inom bostadsområdena i föreliggande plan får annan användning

bibehållas om endast mindre ändringsåtgärder vidtages och om användningen tillkommit legalt, d v s med byggnadslov eller innan byggnadslov erfordrades. Eftersom befintliga bostäder bibehålls i områden som reserveras för annat ändamål blir bostadsytan oförändrad inom planområdet.

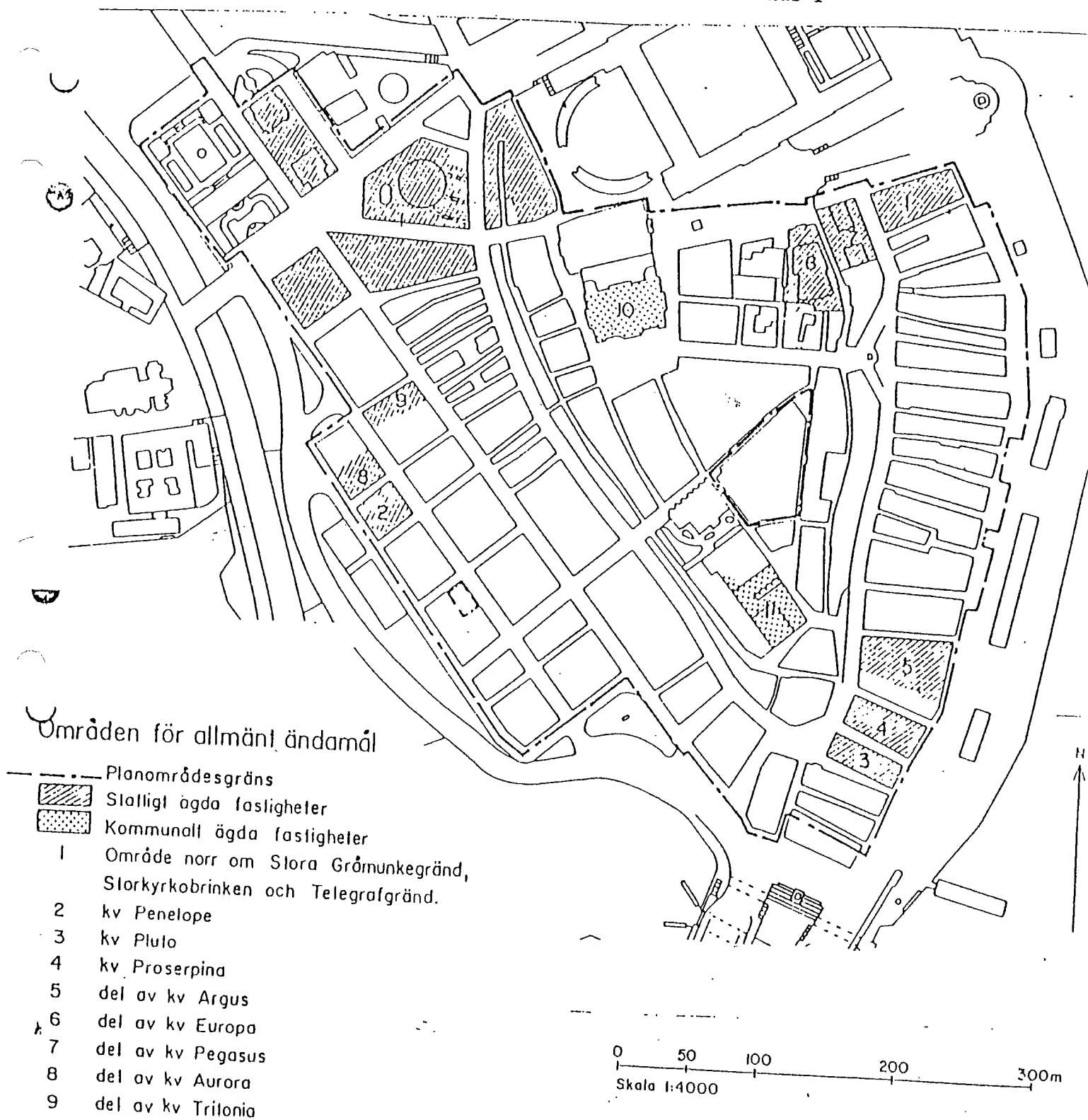
Bostadsbestämmelsen medger att bottenvåningen utnyttjas som förråd och gemensamhetslokaler för boende i fastigheten samt som butikslokaler, lager eller kontor. För en del fastigheter utefter Västerlånggatan och för fastigheterna Medusa 4 och Cadmus 1 (se sid 16) bör affärslokaler och kontor kunna medges även för våningen 1 tr upp.

Fördelningen mellan allmänt ändamål och kontor inom arbetsområdet bestäms i planförslaget av den nuvarande användningen. Sålunda innefattar området för allmänt ändamål de statligt

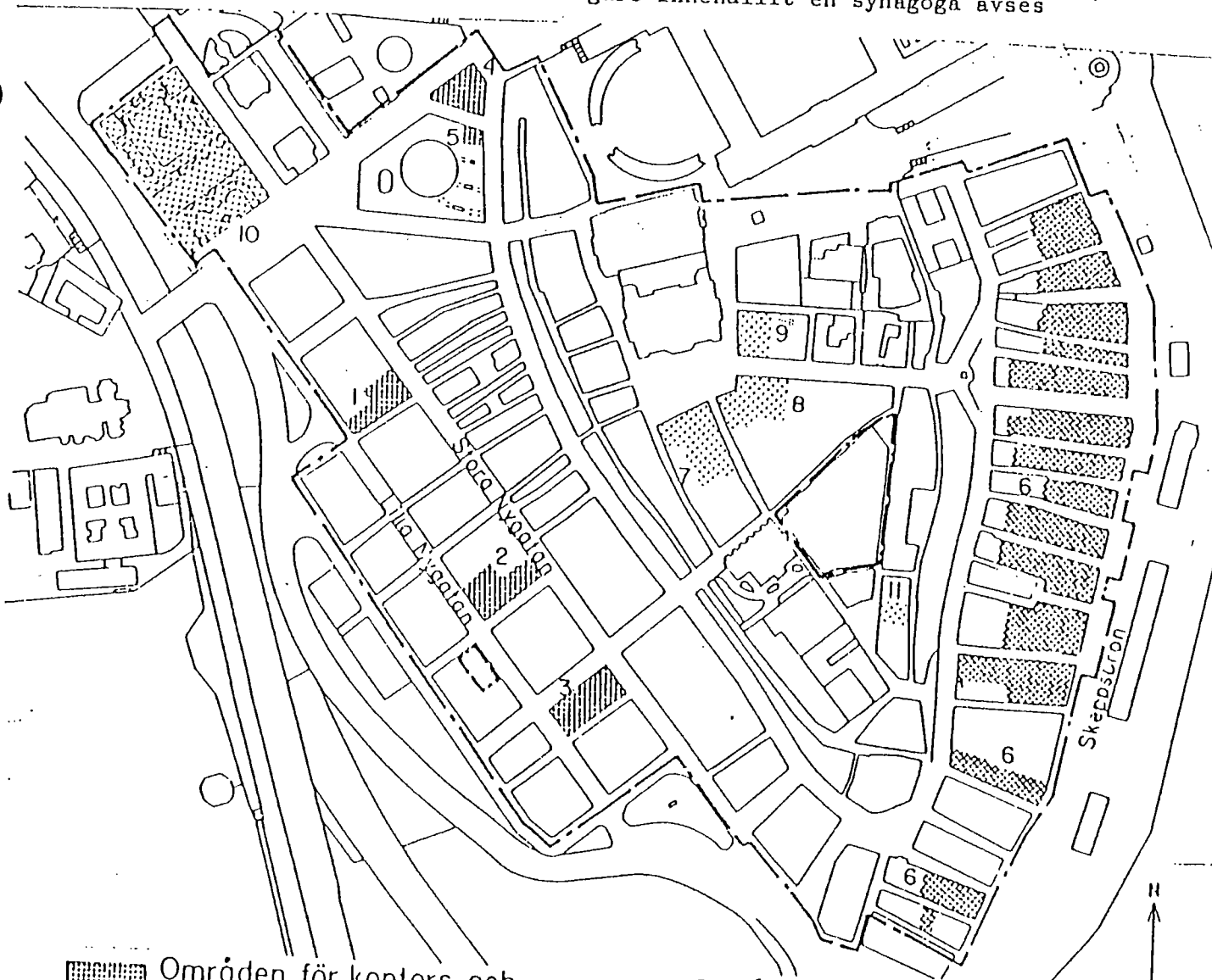
ägda fastigheterna norr om Stora Gråmunkegränd, Storkyrko-
brinken och Telegrafgränd, ävensom de statligt ägda kvarteren
Penelope, Pluto, Proserpina, större delen av kvarteret Argus
och delar av kvarteren Europa, Pegasus, Aurora och Tritonia
samt de kommunägda fastigheterna skoltomten i kvarteret Juno
och fastigheten 1 i kv Rådstugan (Börshuset).

I Nygatskvarteren innehåller planförslaget vissa avsteg från
bostadsanvändningen. Det gäller post- och bankhus i

fastigheterna Milon 11 och 12, fastigheten Thisbe 1 och bankhuset i kv Pan vilka fått bestämmelser för kontors- och affärsändamål. Kvarteret Aglaurus och fastigheten Cephalus 11 används för kontor och ligger isolerade från övriga bostäder varför de föreslås för kontorsändamål. Mot Skeppsbron anges dessutom kontor i enlighet med zonplanens arbetsområden.

Mäster Olofsgårdens lokaler i kv Ceres, Stadsmissionens lokaler i kv Cepheus, Storkyrkoförsamlingens lokaler i kv Phaeton har liksom Riddarhuset i kv Hercules reserverats för samlingslokaler och därmed sammanhängande verksamhet i enlighet med den nuvarande användningen och med hänsyn till byggnadernas utformning. Fastigheten Cupido 3 som tidigare innehållit en synagoga avses

 Områden för kontors- och handelsändamål

- 1 fsl Milon 11 och 12
- 2 fsl Thisbe 1
- 3 kv Pan
- 4 kv Aglaurus
- 5 fsl Cephalus 11
- 6 områden intill Skeppsbron

 Områden för samlingslokaler

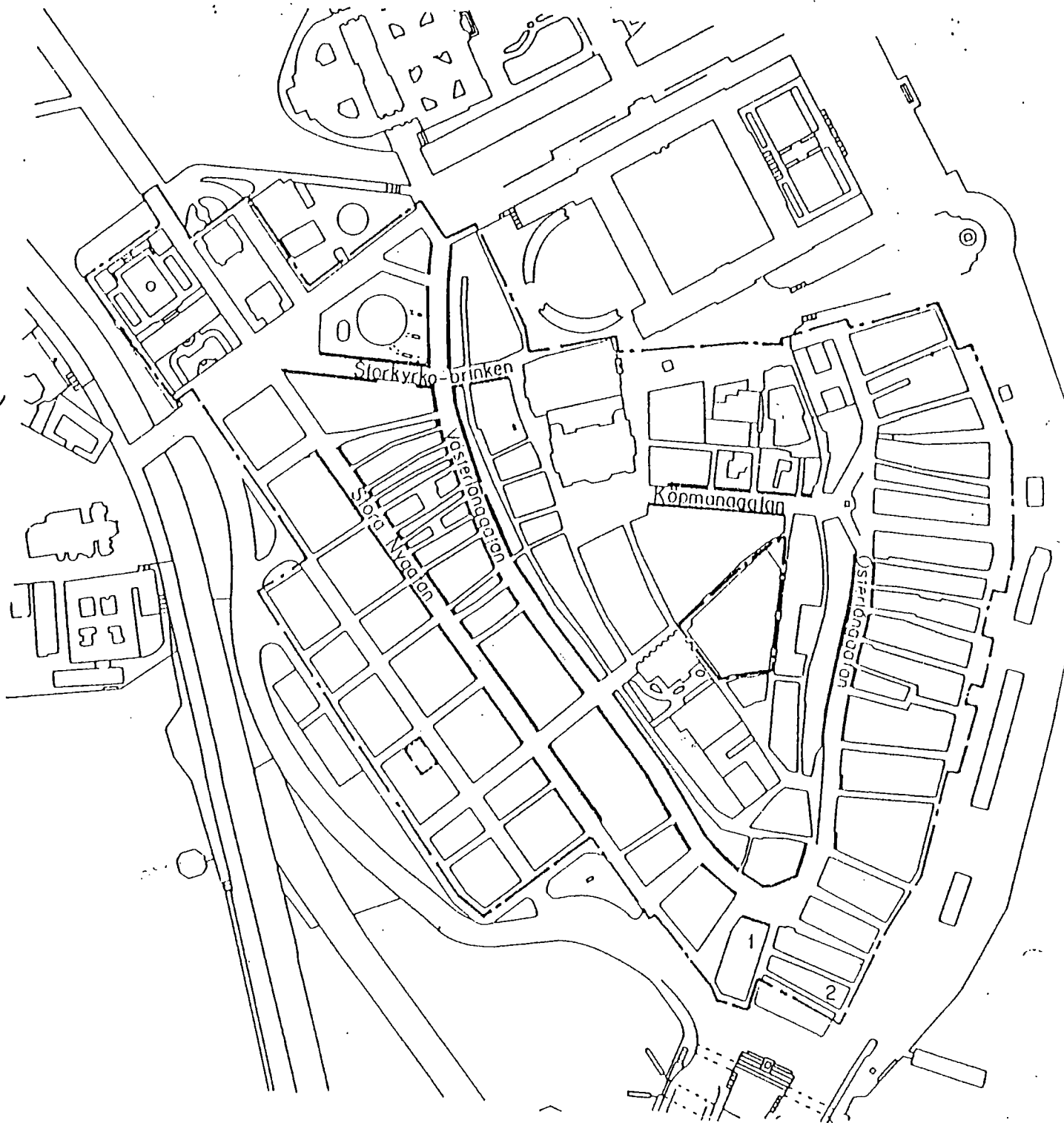
- 7 Mäster Olofsgården i kv Ceres
- 8 Stadsmissionens lokaler i kv Cepheus
- 9 Storkyrkoförsamlingens lokaler i kv Phaeton
- 10 kv Hercules (Riddarhuset)
- 11 fsl Cupido 3

nu användas för mosaiska församlingens bibliotek m m och har därför även den reserverats för samlingslokaler.

Gamla Stans levande miljö beror i hög grad av detaljhandeln. Det är viktigt att den vidmakthålls utefter vitala stråk. Därför föreslås en bestämmelse som utesluter annan användning än för utåtriktad verksamhet som butiker och restauranger inom lokaler mot gatan i bottenvåningen utefter delar av Köpmangatan, Västerlånggatan, Stora Nygatan, Österlånggatan, Storkyrkobrinken och Järntorget. Kontor, lager o s v, dit allmänheten inte har tillträde, skall inte förekomma där. Bestämmelsen avses styra butikernas lokalisering till lämpliga lägen men har använts sparsamt. Som regel har bestämmelsen inte heller införts vid platsbildningar eller för byggnader med särskilt känslig arkitektur.

3 Gator och parker

Markområdet norr om hovstatshuset i kv Europa Mindre är idag kvartersmark och föreslås i stadsplaneförslaget överföras till gatumark som en del av Slottsbacken. Genom kvarteret Typhon återförs en gammal gränd mellan Västerlånggatan och Kornhamnstorg till gatumark. Inom planområdet finns återvandsgränder som tidigare stadsplaner införlivat med kvartersmark. De utgör rester av ett äldre gatunät och bör för att bevarandet skall säkras ligga inom kommunens ägo. De bör under vissa förhållanden vara tillgängliga. Detsamma gäller en återvandsgränd i kvarteret Bootes vilken föreslås övergå till kvartersmark. I övrigt redovisas kvartersmarken och gatumarken oförändrade till sin omfattning.

— Område där bottenvåningen skall användas för butiker o. dyl.

1 fast Medusa 4

2 fast Cadmus 1

--- Planområdesgräns

0 50 100 200 300m

I råd och riktlinjer för ombyggnad och upprustning redovisas planerad gatubeläggning, belysningsarmaturer, regler för utformningen av skyltar o s v.

De områden som idag används som park bibehålls. Dessa är Junotäppan, Bollhustäppan och det öppna området mot Baggensgatan vid kvarteret Andromeda.

Stadsplaneförslaget undantar inte obebyggd kvartersmark från bebyggelse eftersom kvarterens disposition ändå skyddas genom kulturreservatsbestämmelsen. I samband med varje saneringsprojekt måste det f ö i detalj övervägas hur gårdsutrymmen skall samspela med bebyggelsen med hänsyn till ljusförhållanden, brandsäkerhet, kulturhistoriska aspekter och möjlighet till gemensamt nyttjande. Samverkan mellan gårdar är ofta angelägen och kan regleras genom anläggningslagen.

4 Biluppställning

Stadsplaneförslaget förbjuder anläggande på gård av biluppställningsplats och anordning för lastning och lossning.

5 Byggnadsvolymer

Befintliga byggnader skall bibehållas. En varsam uppreprensning av gårdsbebyggelsen kan i vissa fall vara önskvärd. Då byggnader eller byggnadsdelar trots allt måste ersättas skall den nya byggnaden ha i huvudsak samma omfattning som den befintliga.

Takens utformning bör ansluta sig till byggnadens totalkaraktär och eventuella takkupor användas sparsamt och med vårdad utformning.

2.3 Planhandlingar

Förslag till ändrad och utvidgad stadsplan för del av stadsdelen Staden Mellan Broarna, Pl 7800, redovisas förutom i denna beskrivning i karta Pl 7800 med tillhörande bestämmelser. Dessutom har särskilda råd och riktlinjer för ombyggnad och upprustning utarbetats.

2.4 Stadsplaneförslagets tillämpning

Planförslaget avser ge underlag för det kulturhistoriska bevarandet och byggnadsvården i samband med upprustnings-, kompletterings- och förändringsarbeten. Det avser också fastlägga markanvändningen och på lång sikt möjliggöra ett ökat boende.

Stadsdelen kräver kontinuerlig vård. De råd och riktlinjer för ombyggnad och upprustning som fogats till stadsplaneförslaget avser att ge de huvudsakliga riktlinjerna härför. Stadsdelen måste samtidigt moderniseras. Verksamheter och boende kan få acceptera inskränkningar i bekvämlighet och service som kan komma i konflikt med bevarandet. Det kan gälla transporter, särskilda anordningar för handikappade m m. Inte heller kan området tillfredställa alla hushållstypers behov.

2.5 Gällande plan

Cirka hälften av de i planområdet ingående kvarteren har fastställd stadsplan. Övriga kvarter har av ålder bestående plan. Gällande planer har i sin utformning ofta utgått från andra förutsättningar än dagens. Stadsplanerna är som regel utformade med huvudvikten lagd på nybyggnad.

Inom planområdet finns stadsplan fastställd genom kungligt brev den 3 augusti 1894 (0155), den 25 juni 1886 (0129), den 2 februari 1912 (0612), den 21 november 1930 (Pl 551), den 23 oktober 1931 (Pl 1010), den 5 augusti 1932 (Pl 1129), den 17 november 1933 (Pl 1241), den 8 mars 1935 (Pl 1471A), den 22 mars 1935 (Pl 1417A och Pl 1496), den 22 november 1935 (Pl 1641), den 3 september 1936 (Pl 1484 och Pl 1574), den 26 februari 1937 (Pl 1821), den 22 april 1938 (Pl 1973), den 19 augusti 1938 (Pl 1575, Pl 1993 och Pl 2015), den 14 oktober 1938 (Pl 1889B), den 28 oktober 1938 (Pl 1899B och Pl 1987), den 20 januari 1939 (Pl 1757B), den 19 maj 1939 (Pl 2051A), den 22 december 1939 (Pl 1918A), den 30 juni 1942 (Pl 2439D och Pl 2596A), den 10 juli 1942 (Pl 2364A), den 31 juli 1942 (Pl 2721), den 4 september 1942 (Pl 2602), den 12 februari 1943 (Pl 2799), den 26 februari 1943 (Pl 2815A), den 29 juni 1945 (Pl 3076B), den 10 maj 1946 (Pl 3249), den 23 augusti 1946 (Pl 2952D), den 17 januari 1947 (Pl 3237), den 13 november 1953 (Pl 3448A), den 7 februari 1958 (Pl 5011), den 24 april 1959 (Pl 5145A), den 30 november 1962 (Pl 5580) samt av överståthållarämbetet den 22 februari 1955 (Pl 4347) och av länsstyrelsen den 20 november 1968 (Pl 7014), den 4 mars 1970 (Pl 7032), den 22 juli 1970 (Pl 7208A), den 23 december 1971 (Pl 7042A).

Stockholm den 26 juli 1978
STOCKHOLMS STADSBYGGNADSKONTOR
Stadsplaneavdelningen

Hans Wohlin

Bengt Lindblad